

Tekst bereikbaar maken nieuwe woongebieden

Rapport van kwalitatief onderzoek – versie 02

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directie Communicatie

MARE

Kenmerk ministerie van Infrastructuur en Waterstaat: 4500325994
Projectnummer MARE: 2022221

16 november 2022

Inhoudsopgave

Achtergrond	3
Conclusies	4
Resultaten	6
<i>Beoordeling tekst overkoepelend</i>	
<i>Beoordeling tekst in detail (per alinea)</i>	
Bijlage 1 – Aanpak van het onderzoek	14
Bijlage 2 – Toonmateriaal	15

MARE voert onderzoek uit binnen het kader van ISO 20252:2019 (kwaliteit onderzoek) en ISO 27001:2017 (informatiebeveiliging). MARE houdt zich ook aan de richtlijnen van brancheorganisatie MOA wat gaat over persoonsgegevens. Daarnaast voldoet MARE aan de overheidsnorm Baseline Informatiebeveiliging Overheid.

Leeswijzer

Kwalitatief onderzoek gaat om het ontdekken en in kaart brengen van informatie. Uitkomsten van kwalitatief onderzoek moeten dan ook in de eerste plaats worden gezien als aanwijzend en niet als bewezen feiten. Om het rapport leesbaar te houden, wordt wel gebruik gemaakt van de stellende vorm van schrijven.

Achtergrond

Om het woningtekort in Nederland op te lossen, wil de regering de komende jaren nieuwe woningen bouwen. Het is de rol van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (hierna: IenW) om deze nieuwe woongebieden goed bereikbaar te maken. Over dit onderwerp heeft IenW een tekst ontwikkeld. Deze tekst zal IenW als basis gebruiken voor communicatie over het bereikbaar maken van nieuwe woongebieden.

IenW wenst de ontwikkelde tekst in een kwalitatief onderzoek te testen op haar begrijpelijkheid en leesbaarheid.

Onderzoeksbureau MARE voerde dit onderzoek uit. Deelnemers aan het onderzoek zijn inwoners van Nederland (officieel: 'algemeen Nederlands publiek'). Dit document geeft de resultaten van het onderzoek weer.

Onderzoeksdoelstelling

Doel van het onderzoek is inzicht krijgen in hoe de tekst overkomt bij de doelgroep en wat de doelgroep als boodschap uit de tekst haalt. Dat betekent dat het onderzoek het volgende duidelijk moet maken:

- In hoeverre is de tekst te begrijpen en te volgen: begrijpt men de taal, de boodschap zelf en hoe deze tot stand is gekomen.
- Welke eventuele (belangrijke) aanpassingen zijn er nodig aan de tekst (inclusief zin- en woordniveau) om deze zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de doelgroep.

Ook moest het onderzoek duidelijk maken hoe iemand de tekst ervaart en kijkt naar de tekst, omdat dit (ook) bepaalt hoe men de tekst beoordeelt. Dat betekent:

- Hoe betrokken is men bij het onderwerp (het bereikbaar maken van nieuwe woongebieden) en hoe is dit eventueel terug te zien in de houding.
- Direct-belanghebbenden van IenW inzicht (beeld en geluid) geven bij de manier waarop men over dit onderwerp spreekt.

De aanpak van het onderzoek is opgenomen in de bijlagen van dit rapport.

Uitleg vooraf

De getoonde tekst gaat uit van een situatie waarbij het zeker is dat er nieuwe woonwijken worden gebouwd in Nederland. In de periode dat het onderzoek werd uitgevoerd, was hier nog geen definitief besluit over genomen. De rechter had tijdens het onderzoek ook nog geen uitspraak gedaan over of er moet worden gekeken hoeveel stikstof er bij de bouw vrijkomt voordat er toestemming voor een bouwproject wordt gegeven.

Conclusies

De tekst is in begrijpelijke taal geschreven. Ondanks het heldere taalgebruik, is er onduidelijkheid over de boodschap van de tekst. De belangrijkste reden hiervan is de opbouw van de tekst. In de eerste alinea staan het woningtekort en nieuwbouw als oplossing hiervoor centraal en wordt er nog niet over bereikbaarheid gesproken. Het oplossen van het woningtekort is een onderwerp van nu en een onderwerp dat dan ook de aandacht vasthoudt. Hierdoor is het niet gelijk duidelijk dat het bereikbaar maken van nieuwe woongebieden het hoofdonderwerp is van de tekst.

Bij het lezen van de tekst lijkt het soms ook te gaan om bereikbaarheid in Nederland in het algemeen. Bereikbaarheid is een probleem dat in heel Nederland speelt, niet alleen in nieuwbouwgebieden. Het onderwerp wordt zodoende al snel verbreed tot het oplossen van bereikbaarheidsproblemen in het algemeen. Ook doordat er in sommige tekstdelen lange zinnen worden gebruikt, ontstaat er soms wat onduidelijkheid over de kern van de tekst en wordt het onderwerp breder uitgelegd dan het bereikbaar maken van nieuwe woongebieden.

Dat er beleid is voor het bereikbaar maken van nieuwe woongebieden, wordt gewaardeerd. Dat er daarbij ook aandacht is voor de natuur, wordt als zeer positief ervaren. Wel roept de tekst gelijk ook veel vragen op over haalbaarheid en over wat de plannen nu echt betekenen. Daarbij zou er ook meer aandacht mogen zijn voor vernieuwde bereikbaarheidsmaatregelen in de tekst, om te laten zien dat er aandacht is voor de toekomst van een goed bereikbaar Nederland.

Aanvullend op het bovenstaande willen wij lenW nog de volgende punten meegeven om over na te denken:

- lenW wordt in de titel genoemd, maar niet in de tekst. Denk erover na om lenW ook in de tekst te noemen. Dit verduidelijkt van wie de boodschap komt en kan er ook voor zorgen dat het onderwerp bereikbaarheid duidelijker naar voren komt.
- Woorden als 'groot', 'klein' en 'veel' zijn vaag en roepen eerder vragen op dan dat ze de inhoud verduidelijken. Laat deze woorden waar dat mogelijk is weg.
- Denk na over een duidelijker en meer aansprekend voorbeeld dan Almere om een gevoel te geven bij het aantal huizen dat er per jaar zal worden bijgebouwd.
- In sommige tekstdelen wordt de je-vorm en we-vorm gebruikt, wat luchtig overkomt en afwijkt van de rest van de tekst. Gebruik hier één stijl voor.

- Wat lenW als een kleine maatregel ziet, zoals een aanpassing aan een weg, heeft voor inwoners van Nederland mogelijk (tijdelijk) heel grote gevolgen. Zorg ervoor dat hoe je iets omschrijft, past bij de beleving van de burger.
- Denk erover na om in de tekst een duidelijker verschil te maken tussen maatregelen die zorgen dat je van A naar B kunt, zoals het aanpassen of aanleggen van een weg, en mogelijkheden voor milieubewuster vervoer, zoals het delen van vervoersmiddelen.

Resultaten

Beoordeling tekst overkoepelend

In de gehele tekst worden bijna geen moeilijke woorden gebruikt. De leesbaarheid op taalniveau is dan ook hoog. De duidelijkheid van de alinea's wordt wel verminderd door het gebruik van lange zinnen met veel komma's en veel voorbeelden.

Het is duidelijk dat bereikbaarheid een onderwerp is van de tekst, maar vooral lijkt de tekst te gaan over nieuwbouw. Hoewel sommige deelnemers het bereikbaar maken van nieuwe woonwijken als de centrale boodschap zien, is dit voor de meesten niet duidelijk. De tekst lijkt te gaan over het oplossen van het woningtekort met nieuwbouw en bereikbaarheid is daar een onderdeel van. De onduidelijkheid over de centrale boodschap van de tekst wordt veroorzaakt door het volgende:

- In de eerste alinea staat het woningtekort en het oplossen van dit tekort door de bouw van nieuwe huizen centraal. Bereikbaarheid wordt hierin nog niet genoemd. Dit wordt pas vanaf de tweede alinea een onderwerp.
- Het woningtekort is een probleem van dit moment. Dit onderwerp houdt dan ook de aandacht vast.
- De nieuwsaarde van de tekst zit meer in dat Nederland moeite stopt in nieuwbouw dan in het bereikbaar maken van deze nieuwbouw. Dat nieuwe woongebieden goed bereikbaar worden gemaakt, is logisch. Niet elk woongebied in Nederland is goed bereikbaar, maar er wordt wel vanuit gegaan dat hier bij nieuw te ontwikkelen woongebieden aandacht voor is. Wat er in de tekst wordt verteld over het bereikbaar maken van nieuwbouwwijken, is bovendien weinig vernieuwend. Er worden vrij standaard maatregelen genoemd, zoals het aanpassen van een brug of het aanleggen van een weg.

Dat het woningtekort wordt aangepakt en er aandacht is voor de bereikbaarheid van nieuwe woonwijken, wordt als positief ervaren. Dat er wordt genoemd dat er ook goed wordt gekeken naar hoe bestaande oplossingen gebruikt kunnen worden en er ook aan de natuur wordt gedacht, wordt bovendien sterk gewaardeerd. Alleen roept de tekst inhoudelijk ook vragen op:

- Er wordt getwijfeld over de haalbaarheid van de genoemde bouwplannen en sommige maatregelen om de bereikbaarheid te vergroten, zoals het spoor. Er moet namelijk aan veel zaken worden gedacht, zoals de stikstof die vrijkomt en tekorten aan personeel en bouwmaterialen. Dit komt in de tekst niet terug. Bovendien is de ervaring dat bouwplannen altijd vertraging oplopen.
- In de tekst wordt niet verteld wat er precies is afgesproken en wie daar betrokken bij zijn geweest. Hoe andere belangen, zoals de natuur, precies worden meegenomen in de plannen, wordt in de tekst ook niet uitgelegd.

- Een aantal deelnemers vindt de genoemde maatregelen om de bereikbaarheid te vergroten te weinig vernieuwend. Er worden vooral bestaande maatregelen genoemd, maar in Nederland hebben we voor bereikbaarheid met een steeds ingewikkeldere situatie te maken.

Beoordeling tekst in detail (per alinea)

Leeswijzer: rode en groene zinnen/ woorden

Hierna bespreken we per alinea wat deelnemers er voor boodschap uithaalden, hoe begrijpelijk ze de tekst vonden (woorden, zinnen, redeneringen, enzovoorts) en wat ze nog meer van de tekst vonden.

- De woorden en zinnen die op de een of andere manier negatief beoordeeld zijn, worden in de tekst (onduidelijk, niet aansprekend, te lang, enzovoorts) **rood gemarkeerd en dikgedrukt**.
- De woorden en zinnen die in positieve zin opvielen, zijn *groen gemarkeerd en schuingedrukt*.

De woorden en zinnen die op geen enkele wijze zijn gekleurd, zijn niet op een bepaalde (positieve of negatieve) manier opgevallen.

Titel

(Positief) <i>Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat</i> maakt (negatief) nieuwe woongebieden bereikbaar
--

De titel maakt duidelijk dat lenW ervoor zorgt dat nieuwe woongebieden goed bereikbaar zijn. De titel maakt dus in één zin duidelijk wat lenW wil vertellen.

De titel klopt niet helemaal met de tekst, omdat de tekst vooral lijkt te gaan over nieuwbouwwijken. Het is niet voor iedereen duidelijk dat bereikbaarheid het centrale onderwerp is van de tekst.

lenW wordt in de titel genoemd en daardoor is het duidelijk dat het een tekst vanuit lenW is. In de tekst komt lenW niet terug. Wij stellen voor om lenW ook in de tekst te noemen, om duidelijker te maken dat de tekst van lenW is en de verbinding met het centrale onderwerp bereikbaarheid te versterken (want: bereikbaarheid hoort bij lenW).

Voor een enkele deelnemer vertelt de titel dat het lenW eerder niet is gelukt om woongebieden goed bereikbaar te maken. Dit komt door het woord 'nieuwe'; alsof lenW hier bij bestaande wijken niet voor heeft gezorgd. Een idee is om nieuwe woongebieden te vervangen door nieuwbouwwijken.

Alinea 1

Rood = negatief opvallend/ groen = positief opvallend

Nederland kampt met een (negatief) **groot** woningtekort. In de komende jaren wil het kabinet daarom (negatief) **veel** nieuwe woningen bouwen voor iedereen (negatief) **die daar nu hard naar op zoek is**. (Negatief) **Tot 2030 gaat dat om 100.000 woningen per jaar, in totaal zo'n 900.000 woningen. Dat is elk jaar ongeveer een stad ter grootte van Almere erbij.**

Boodschap alinea 1

Het onderwerp van deze eerste alinea is nieuwbouw. Het is duidelijk dat het nodig is om nieuwe woningen te bouwen in Nederland. Dat er in de komende jaren een redelijk groot aantal huizen zal worden gebouwd, is ook helder.

Het is een bekend probleem dat er in Nederland niet genoeg huizen zijn. De deelnemers hebben hierover gelezen in de media, horen verhalen in hun eigen omgeving of hebben zelf moeite met het vinden van een woning.

De alinea roept gelijk veel vragen op, zoals:

- Hoe haalbaar zijn deze bouwplannen? Er moet namelijk aan veel zaken worden gedacht, zoals de stikstof die vrijkomt en tekorten in de bouw. Bovendien is de ervaring dat bouwplannen altijd vertraging oplopen.
- Richt het kabinet zich alleen op nieuwbouw of ook om het vervangen/ verbeteren van bestaande woonwijken/ woningen?
- Denkt het kabinet ook aan hoe betaalbaar woningen zijn? De problemen op de woningmarkt worden namelijk niet alleen veroorzaakt door een gebrek aan huizen, maar ook door een tekort aan betaalbare huizen.
- Waar in Nederland worden deze nieuwe woningen gebouwd?

Doordat de alinea het bouwen van nieuwe woning stevig neerzet en het een onderwerp is wat voor veel mensen leeft, lijkt de tekst woningbouw als centraal onderwerp te hebben in plaats van het bereikbaar maken van nieuwe woningen.

Opvallende woorden en zinnen in alinea 1

De woorden 'groot' en 'veel' zijn vaag en helpen dan ook niet echt om aan te geven dat het belangrijk is dat er woningen worden gebouwd en het woningtekort goed wordt opgelost. Het is beter om deze woorden weg te laten. Daarmee vertel je hetzelfde, zonder dat het vragen oproept.

Door het kabinet te noemen, is het duidelijk dat zij een centrale rol heeft bij het oplossen van het woningtekort. Het duidelijk neerzetten van deze rol is positief. Door het tekstdeel 'die daar nu hard naar op zoek is' lijkt het kabinet zich met haar bouwplannen alleen wel te

richten op het hier en nu en dat is niet realistisch. De bouw van nieuwe woning vergt namelijk tijd en ook op de langere termijn zullen er mensen een (andere) woning nodig hebben.

Het noemen van een jaartal en meerdere getallen in één zin is moeilijk leesbaar en zorgt voor enige onduidelijkheid. Een oplossing is om de op een na laatste zin te verkorten tot de einddatum en het totale aantal woningen. In de laatste zin kan dan worden aangegeven om hoeveel woningen het per jaar gaat. Bijvoorbeeld: In 2030 zijn er ongeveer 900.000 woningen gebouwd. Dit betekent dat er elk jaar zo'n 100.000 woningen in Nederland bij komen, wat te vergelijken is met [voorbeeld].

Almere geeft een gevoel bij het aantal huizen waar het om gaat, maar sommige deelnemers denken dat het echt gaat om een stad zoals Almere. Er wordt dan verwacht dat er elk jaar op een plek in Nederland een vergelijkbare stad wordt gebouwd. Almere roept bovendien een negatief beeld op van veel beton en weinig groen. Deelnemers uit landelijk gebied zien nog een ander bezwaar bij dit voorbeeld: zoals vaker, wordt er door de overheid een voorbeeld gebruikt uit de Randstad.

“Dit beangstigt mij ook wel een beetje. Het doet mij denken aan een grijze woonwijk, veel beton.”

“Almere vind ik geen aansprekend voorbeeld. Als het gaat over Almere moet ik altijd denken aan een woordgrap: Alminder.”

Alinea 2

(Positief) *Die woningen moeten natuurlijk wel goed bereikbaar zijn.* (Negatief) **Want** als je straks in een nieuw huis woont, (negatief) **wil je ook graag je kind makkelijk naar school of de sportclub brengen en naar je werk of de supermarkt kunnen gaan.** Met het openbaar vervoer, de auto of de fiets.

Boodschap alinea 2

Het is duidelijk dat in deze alinea het bereikbaar maken van nieuwe woningen centraal staat. Doordat alinea 1 zo sterk focust op nieuwbouw, ziet men bereikbaarheid niet automatisch als centraal onderwerp van de tekst. Dat er wordt gedacht aan bereikbaarheid, is wel heel positief. Bereikbaarheid ziet men door de opbouw van de tekst/ alinea's alleen wel als een onderdeel van het onderwerp nieuwbouw.

Opvallende woorden en zinnen in alinea 2

Het woord 'natuurlijk' is positief, want het geeft aan dat bereikbaarheid serieus wordt genomen en dat is belangrijk. Het is niet altijd zo dat er aandacht is voor het thema bereikbaarheid, dus des te beter dat dit nu wel gebeurt.

Door het woord 'want' en het aanspreken van de lezer met 'je', is de toon van deze alinea luchtiger dan van de overige alinea's. Dit is niet ongewenst, maar het klopt niet met de meer zakelijke toon van de verdere tekst (behalve alinea 3 en 4).

Het is niet duidelijk dat er verschillende voorbeelden/ situaties worden genoemd in de alinea. Het lijkt te gaan om één voorbeeld, namelijk dat van een gezin met jonge kinderen (daar begint de opsomming mee). Voor sommige deelnemers roept dit tekstdeel daarmee herkenning op en spreekt het aan, maar dit geldt niet voor iedereen. Het lijkt alsof er niet is gedacht aan andere groepen in de samenleving.

Alinea 3

Daarbij kijken (negatief) **we** niet alleen naar nieuwe wegen, (negatief) **sporen** of voorzieningen (positief) *maar ook naar wat er al is*. (Positief) *Hoe sparen* (negatief) **we de natuur en hoe benutten** (negatief) **we bestaande wegen en** (negatief) **sporen zo goed mogelijk** voor de bereikbaarheid van nieuwe woningen (negatief)?

Boodschap alinea 3

De alinea maakt duidelijk dat er wordt gedacht aan bestaande wegen en openbaar vervoer en ook aan de natuur. Dit is heel positief. We moeten voorzichtig omgaan met onze leefomgeving en de overheid laat zien dat zij hier ook oog voor heeft. De grote vraag is daarbij wel wie er nu precies met 'we' wordt bedoeld; het is niet helder dat het om lenW gaat.

Opvallende woorden en zinnen in alinea 3

Het woord 'sporen' is erg breed. Waar je bij dit woord aan denkt, hangt af van de regio waar je woont en de openbare vervoersmogelijkheden die daar zijn. De een denkt alleen aan de trein, de ander ook aan bijvoorbeeld de metro. Bij het spoor stellen de deelnemers ook vragen over haalbaarheid: hoe kun je dit meenemen in de plannen en goed benutten, terwijl er een personeelstekort is en er steeds minder treinen rijden?

Door het woord 'we' is de toon van deze alinea luchtiger dan van de overige alinea's. Dit klopt niet met de meer zakelijke toon van de verdere tekst (behalve alinea 2 en 4).

De alinea eindigt met een vraagteken en nodigt daarmee uit tot verder lezen, maar het antwoord op de vraag blijft uit. Hoe de natuur wordt gespaard en bestaande oplossingen voor bereikbaarheid zo goed mogelijk worden benut, wordt in de verdere tekst niet uitgelegd. Hierdoor wordt de haalbaarheid door sommige deelnemers in twijfel getrokken; wordt er bijvoorbeeld echt goed gekeken naar de natuur?

Alinea 4

Om (negatief) **snelle** stappen te maken hebben (negatief) **we** eerst gekeken naar bestaande plannen voor bouwprojecten en hoe (negatief) **we** die met (negatief) **kleine ingrepen** zoals een brug, fietspad of een buslijn goed bereikbaar kunnen maken. Zo zijn er in het hele land (negatief) **al afspraken gemaakt met gemeenten en provincies** over bijvoorbeeld het aanpassen van tunnels, het aanleggen van rotondes, fietsbruggen en fietsroutes, (negatief) **deelmobiliteit** en aanpassingen rond (bus)stations.

Boodschap alinea 4

De alinea zet op het verkeerde been, omdat er bij bestaande plannen voor bouwprojecten in combinatie met kleine maatregelen wordt gedacht aan bestaande bouw in plaats van nieuwbouw.

- Bestaande plannen voor bouwprojecten wekt de indruk dat deze projecten al gereed zijn.
- Problemen met bereikbaarheid worden ook ervaren in bestaande woongebieden.
- Wanneer er wordt gesproken over het aanpassen van bijvoorbeeld tunnels en stations, wordt er al snel gedacht aan de bewoonde wereld en niet aan nieuwbouw.
- Goede bereikbaarheid is bovendien een aandachtspunt voor geheel Nederland.

De meeste deelnemers denken dan ook dat alinea 4 gaat over hoe ervoor wordt gezorgd dat bestaande woongebieden goed bereikbaar worden gemaakt/ gehouden.

Opvallende woorden en zinnen in alinea 4

De alinea bestaat uit een aantal heel lange zinnen, waardoor de alinea moeilijk te lezen en te begrijpen is.

Door het woord 'we' is de toon van deze alinea luchtiger dan van de overige alinea's. Dit klopt niet met de meer zakelijke toon van de verdere tekst (behalve alinea 2 en 3).

De toevoeging 'snelle' spreekt niet aan. Het wekt de indruk dat keuzes te vlug, zonder goed na te denken, worden gemaakt. Bovendien zijn er twijfels over de haalbaarheid hiervan; projecten op het gebied van bouw, wegen en het openbaar vervoer kosten vaak veel tijd. Wij stellen dan ook voor om het kort en krachtig te houden: stappen maken.

Er wordt gesproken van kleine ingrepen, maar ook kleine aanpassingen kunnen voor de woonomgeving grote gevolgen hebben. Wat een technisch kleine aanpassing is voor IenW, kan tijdelijk veel hinder tot gevolg hebben.

“Leuk dat ze zeggen dat het een kleine aanpassing is, maar als ik wekenlang moet omrijden omdat er een brug is afgesloten door werkzaamheden, dan word ik daar niet blij van.”

De gemaakte afspraken met gemeenten en provincies roepen verschillende vragen op. Namelijk: met wie hebben zij die afspraken gemaakt, om wat voor afspraken gaat het precies en zijn inwoners van Nederland hier ook bij betrokken?

Het woord 'deelmobiliteit' kennen de meeste deelnemers nog niet en wordt op verschillende manieren uitgelegd. De een denkt aan het delen van bijvoorbeeld een auto of fiets, de ander denkt ook aan het openbaar vervoer of het met elkaar meerijden in een auto. Deelmobiliteit is een andere manier van naar vervoer kijken en lijkt meer van doen te hebben met duurzaamheid dan met bereikbaar maken, zoals dat wel geldt voor het aanpassen of aanleggen van een weg. Het kan onderdeel zijn van bereikbaarheid, maar het is nieuw en heeft uitleg nodig.

- Deelmobiliteit wordt gezien als een manier om parkeerproblemen te verminderen en kan milieuproblemen als gevolg van vooral autoverkeer beperken. Dit ziet men als de positieve kant van deelmobiliteit.
- Nadelen van deelmobiliteit verwacht men vooral op persoonlijk vlak tegen te komen: doordat je moet delen, heb je niet de garantie dat je een vervoersmiddel altijd kunt gebruiken wanneer je dat wilt.

Alinea 5

(Negatief) **Naast deze kleinere maatregelen door heel Nederland investeert het kabinet ook in een aantal grotere woningbouwgebieden.** (Negatief) **Provincies en gemeenten hebben plannen gemaakt** over (negatief) **waar woningbouw kan worden gerealiseerd en hoe deze met grotere maatregelen straks goed bereikbaar zijn.** Dit gaat bijvoorbeeld over het verbreden van spoorlijnen of snelwegen, het uitbreiden van treinstations of een metroverbinding zodat er direct veel nieuwe huizen bereikbaar gemaakt kunnen worden.

Boodschap alinea 5

Het is in deze alinea duidelijk dat het gaat om nieuwbouw en het bereikbaar maken van nieuwe woonwijken met maatregelen die veel geld en tijd kosten. De eerste zin leest alleen niet makkelijk en daardoor ontstaat er verwarring: kleine maatregelen gaan over bereikbaarheid, maar door de tegenstelling klein/ groot koppelen de deelnemers dit aan woningbouwgebieden.

Opvallende woorden en zinnen in alinea 5

Er wordt gesproken van kleinere maatregelen, maar ook kleine aanpassingen kunnen voor de woonomgeving grote gevolgen hebben.

Noemen dat provincies en gemeenten plannen hebben gemaakt, roept vragen op. Vooral: zijn inwoners van de gebieden waar het om gaat hier ook bij betrokken?

Door te noemen dat er gekeken is waar er woningen kunnen worden gebouwd en hoe deze straks met grotere maatregelen bereikbaar zijn, wordt bij sommige deelnemers de indruk gewekt dat er niet op hetzelfde moment wordt gekeken naar bouw en bereikbaarheid. Het is niet logisch als er bij start van de plannen niet gelijk naar het totaalplaatje wordt gekeken.

Alinea 6

Bij nieuwe bouwplannen wordt ook goed gekeken naar het effect daarvan op de (negatief) **druk op wegen en het openbaar vervoer**. (Positief) *Daarnaast houden we rekening met de gevolgen voor waterveiligheid, bodem en milieu.* (Positief) *Plannen voor het delen van vervoer en* (negatief) **extra laadpalen voor elektrisch vervoer krijgen extra ruimte**. Op deze manier werken we aan een (negatief) **mooier** Nederland met goed bereikbare nieuwe woningen.

Boodschap alinea 6

De alinea maakt duidelijk dat er bij het maken van bouwplannen ook wordt gekeken naar de invloed op drukte in het verkeer en het openbaar vervoer en de natuur. Het is positief dat hieraan wordt gedacht en dat er wordt gedacht aan duurzame oplossingen. Doordat er in deze alinea veel aandacht is voor natuur en milieu en duurzame oplossingen, raakt het centrale onderwerp (het bereikbaar maken van nieuwe woongebieden) wel naar de achtergrond.

Opvallende woorden en zinnen in alinea 6

Extra laadpalen zijn een bekende duurzame oplossing. Dit voorbeeld is alleen niet vernieuwend en sommige deelnemers weten dat er nieuwe ideeën zijn ontwikkeld voor het opladen van bijvoorbeeld de elektrische auto.

Er wordt genoemd dat het delen van vervoer en extra laadpalen extra ruimte krijgen. Als er echt extra ruimte wordt vrijgemaakt, hoe wordt die extra ruimte vrijgemaakt en wat moet ervoor aan de kant?

Een enkele deelnemer betwijfelt of Nederland echt mooier wordt als er meer nieuwbouwwijken komen en ook meer wegen, sporen, enzovoorts.

Bijlage 1 – Aanpak van het onderzoek

Methode en onderzoeks aanpak

Het kwalitatieve onderzoek is uitgevoerd aan de hand van twee groepsdiscussies van 75 minuten en zes individuele interviews van 45 minuten elk. Het onderzoek is uitgevoerd op maandag 31 oktober en dinsdag 1 november 2022. Op maandag 31 oktober 2022 is één groepsdiscussie online uitgevoerd via videobellen (Microsoft Teams) en één focusgroep op kantoor bij MARE in Amsterdam. Op dinsdag 1 november 2022 zijn de individuele interviews online uitgevoerd via videobellen (Microsoft Teams).

Betrokkenen van IenW hebben op beide dagen met het onderzoek meegekeken op afstand (via een beveiligde online livestream).

Onderzoeksdoelgroep

In totaal hebben 15 personen deelgenomen aan het onderzoek:

- Eén online focusgroep (4 deelnemers)
- Eén fysieke focusgroep (6 deelnemers)
- Vijf online individuele interviews (5 deelnemers)

Voor allen geldt:

- Zijn algemeen Nederlands publiek
- Zijn tussen de 18-65 jaar oud

Met een spreiding op:

- Geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, beroep, woonplaats (stedelijk en niet-stedelijk), regio, woonsituatie (een aantal is kort geleden verhuisd of heeft verhuisplannen) en politieke voorkeur.

De personen die hebben deelgenomen aan dit onderzoek, zijn geworven door een in marktonderzoek gespecialiseerd selectiebureau onder verantwoordelijkheid van MARE. Voor deelname aan dit onderzoek hebben zij een passende (financiële) vergoeding ontvangen.

Toonmateriaal

Tijdens het onderzoek is een tekst (één A4) voorgelegd die is opgedeeld in een titel en zes alinea's. De tekst is in één keer in zijn geheel aan de deelnemers voorgelegd. Daarna zijn het algemene gevoel bij en de essentie van de gehele tekst besproken. Vervolgens is op detailniveau, alinea per alinea, de tekst besproken.

Bijlage 2 – Toonmateriaal

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat maakt nieuwe woongebieden bereikbaar

Nederland kampt met een groot woningtekort. In de komende jaren wil het kabinet daarom veel nieuwe woningen bouwen voor iedereen die daar nu hard naar op zoek is. Tot 2030 gaat dat om 100.000 woningen per jaar, in totaal zo'n 900.000 woningen. Dat is elk jaar ongeveer een stad ter grootte van Almere erbij.

Die woningen moeten natuurlijk wel goed bereikbaar zijn. Want als je straks in een nieuw huis woont, wil je ook graag je kind makkelijk naar school of de sportclub brengen en naar je werk of de supermarkt kunnen gaan. Met het openbaar vervoer, de auto of de fiets.

Daarbij kijken we niet alleen naar nieuwe wegen, sporen of voorzieningen maar ook naar wat er al is. Hoe sparen we de natuur en hoe benutten we bestaande wegen en sporen zo goed mogelijk voor de bereikbaarheid van nieuwe woningen?

Om snelle stappen te maken hebben we eerst gekeken naar bestaande plannen voor bouwprojecten en hoe we die met kleine ingrepen zoals een brug, fietspad of een buslijn goed bereikbaar kunnen maken. Zo zijn er in het hele land al afspraken gemaakt met gemeenten en provincies over bijvoorbeeld het aanpassen van tunnels, het aanleggen van rotondes, fietsbruggen en fietsroutes, deelmobiliteit en aanpassingen rond (bus)stations.

Naast deze kleinere maatregelen door heel Nederland investeert het kabinet ook in een aantal grotere woningbouwgebieden. Provincies en gemeenten hebben plannen gemaakt over waar woningbouw kan worden gerealiseerd en hoe deze met grotere maatregelen straks goed bereikbaar zijn. Dit gaat bijvoorbeeld over het verbreden van spoorlijnen of snelwegen, het uitbreiden van treinstations of een metroverbinding zodat er direct veel nieuwe huizen bereikbaar gemaakt kunnen worden.

Bij nieuwe bouwplannen wordt ook goed gekeken naar het effect daarvan op de druk op wegen en het openbaar vervoer. Daarnaast houden we rekening met de gevolgen voor waterveiligheid, bodem en milieu. Plannen voor het delen van vervoer en extra laadpalen voor elektrisch vervoer krijgen extra ruimte. Op deze manier werken we aan een mooier Nederland met goed bereikbare nieuwe woningen.

Transformatorweg 74 • 1014 AK Amsterdam

t +31 (0)20-6705020

www.mare.amsterdam

www.anticipate.amsterdam